

CURIERUL JUDICIAR

ZIAR SĂPTĂMÂNAL

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — PRACTICĂ

ADEVER SI LUMINA

JUSTITIE SI LIBERTATE

DIRECTOR: PETRE BORS

PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an . . . . . 30 Lei
Pe 6 luni . . . . . 16 »
Pe 3 luni . . . . . 8 »

Studenții plătesc pe jumătate
Pentru străinătate se adaugă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

No. 5, CALEA RAHOVEI, No. 5

Un număr vechi 2 Lei

 Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

S U M A R

Jurisprudența Română:

Curtea de Apel Iași secția I: *N. P. Panu și alții cu soții Lemoteux*, (afacerea Bedmar).

Informațiuni. — Bibliografie.

JURISPRUDENȚA ROMANA

PROCESUL SUCCESIUNEI BEDMAR¹⁾

Atragem deosebita atențiune a cititorilor noștri asupra importantei deciziunii, ce o publicăm mai jos, deciziune pronunțată de Curtea de Apel din Iași în cunoscutul proces pentru revendicarea succesiunii MARQUISEI de BEDMAR, care proces se va judeca în curând de către Curtea de Casație.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI, SECȚIA I

Audiența din 22 Iunie 1895

Președenția d-lui D. G. ROSETTI, Prim-Președinte

DECISIUNEA CIVILA No. 118

N. P. Panu și alții cu soții Lemoteux

Căsătorie. — Căsătorie între ortodoxi și între cei de altă dogmă. — Dacă sub codul Calimach o asemenea căsătorie era prohibită. — Dacă această prohibiție era de ordine publică.

Căsătorie. — Căsătorie între ortodoxi și eretici. — Dacă nulitatea unei asemenea căsătorii era relativă sau absolută. — Dacă putea fi declarată valabilă. — De cine putea fi declarată valabilă. — Dacă o dată declarată valabilă de către Arhiepiscopul conform canoanelor, se putea declara nulă de instanțele civile.

Căsătorie. — Validitatea căsătoriei. — După ce legi se judecă.

Sucesiune. — Renunțare. — Când actul intitulat de renunțare poate fi considerat ca o acceptare a succesiunii.

Forma actelor. — Dacă se aplică legea țerei în care se face actul sau legile țerei pentru care se face actul.

Sucesiune. — Renunțare. — Cum se făcea renunțarea la moștenire sub codul Calimach.

Sucesiune. — Prescripțiune. — Dacă, sub codul Calimach, erede, murind fără a avea cunoștința de succesiunea ce i-a căzut, transmitea moștenitorilor săi acest drept de succesiune. — Dacă dreptul de moștenire era supus la vre o altă restricțiune de cât cea a prescripțiunii.

Sucesiune. — Dacă sub codul Calimach erede putea cere și obține un termen pentru a delibera dacă primește sau renunță la moștenire când creditorii săi legatarii reclamați plata datorielor săi legatarilor. — Dacă în tot timpul acestui termen acțiunile creditorilor și legatarilor erau suspendate.

Sucesiune. — Dacă perderea dreptului de a delibera implica, sub codul Calimach, și perderea dreptului la moștenire.

Apel. — Dacă instanța de apel este ținută să discute concluziunile ce nu au fost desbătute în ședință și propuse la prima instanță.

1) După codul Calimach (art. 91), căsătoria între ortodoxi și cei de altă dogmă nu era permisă, și această împedexare la căsătorie era de ordine publică, întru cât Dicasteria era în drept să cerceteze din oficiu căsătoriile lovite de o asemenea prohibiție. (Art. 109 codul Calimach).

2) Nulitatea căsătoriilor dintre ortodoxi și cei de altă dogmă era o nulitate relativă, nu o nulitate absolută, de oare-ce Dicasteria după ce cerceta cazul, îl supunea arhiepiscopului, care după canoane avea dreptul să aprecieze și să declare, dacă nu în toate, dar în majoritatea cazurilor, valabilă căsătoria contractată între o ortodoxă și un eretic.

Această putere, Arhiepiscopul o avea de la Canoane, iar nu de la Codul Calimach, căci de și canonul 72 al Sinodului ecumenic, în aliniatul VI, oprește căsătoria între un ortodox și un eretic, considerând-o ca nelegiuită, însă întemplantându-se să se contracteze o asemenea căsătorie, canoanele permitea să nu se despartă căci „se sfințește bărbatul necredincios

¹⁾ A se vedea „Curierul Judiciar” N. 42/94.

prin femea credincioasă, și se sfințește femea necredincioasă prin bărbatul credincios“.

O asemenea căsătorie, o dată declarată valabilă de către Archiereu, nu se mai poate declara nulă de instanțele civile, de oare-ce codul Calimach declară categoric că în asemenea materie hotărârea se dă după canoane și canoanele nu făceau o asemenea căsătorie neexistentă, ci din contra, după canoane să putea declara ca valabilă.

3) Valabilitatea unei căsătorii se judecă după legile în vigoare în momentul contractării ei.

4) Actul intitulat de renunțare la moștenire, poate fi considerat ca o acceptare a moștenirii, însă pentru aceasta se cere ca pretinsul renunțante să fi făcut un act de dispozițiune ca proprietar, precum ar fi când un erede renunță la partea sa succesorală în profitul numai a unuia dintre erezi sau când renunță la partea sa ereditară în schimbul unei sume de bani.

Actul de renunțare nu poate fi considerat ca o acceptare când se face în favoarea singurului erede ce era chemat la moștenire în afară de renunțante.

5) Un act se poate face în țară străină sau după legislațiunea țerei pentru care actul e format, adică unde are să-și producă efectul.

6) După Codul Calimach (art. 1034) renunțarea la moștenire se putea face prin scris, verbal, cât și prin fapte.

7) Subt Codul Calimach (art. 1023), dacă acela, în favoarea căruia era deschisă o moștenire, ar fi încetat din viață fără a ști despre aceasta, atunci el transmitea dreptul de succesiune moștenitorilor săi fără ca legea să supue dreptul de ereditate la altă restricție de cât cea a prescripțiunei.

8) După Codul Calimach când creditorii sau legatarii ar reclama plata datoriei lor sau a legatelor, eredele poate să ceară și să obțină de la judecătorie un termen de 100 zile pentru a delibera și a se pronunța dacă primește sau renunță la moștenire, în care timp acțiunile creditorilor și ale legatarilor se suspendă.

Dacă eredele moare după împlinirea acestui termen, erezii săi perd dreptul la deliberare, nu și la moștenire.

9) Instanța de apel nu este ținută să discute concluziunile care nu au fost debătute în ședință și care nu au fost propuse la prima instanță.

S'au ascultat: d-nii avocați Gr. Macri, C. C. Arion și C. Popovici-Costi, din partea apelanților N. P. Panu, Aristide Papadopol-Calimach, Efrosina Roșculeț și Valeria Roșculeț, precum și d-l avocat T. Maiorescu, din partea intimaților soții Lemotheux.

Curtea deliberând,

Având în vedere că din debaterile părților și actele prezentate în instanță se constată că: defuncta Luțica Paladi, fiica Hatmanului Paladi și a Princesei Ralu născută Calimach, după ce mai întâi a fost căsătorită cu

Neculae Cantacuzino Pașcanu, de la care a avut o fiică numită Pulcheria, care la rândul ei se mărită cu Prințul Emil de Sayn Wittgenstein Berleburg. Luțica Cantacuzino rămânând vădană, trece în a doua căsătorie cu Marchisul de Bedmar (catolic) la 6 Decembrie 1842, celebrându-se căsătoria la biserica rusească din Paris;

Din această căsătorie s'a născut un singur copil la 21 August 1843, botezându-se în ritul catolic sub numele de Rodrigue d'Acuna Bedmar;

La 1860 încetează din viață Luțica de Bedmar, lăsând prin testament legatar universal pe fiul său Rodrigue, căruia i lasă moșiele: Baia, Horodniceni și Tâmpesții, avere care se reclamă de apelanți; iar fiicei sale din prima căsătorie i lasă ca legat particular moșia Valea-Seacă din Județul Bacău, mai lasă un legat soțului său Marchisul de Bedmar, mai lasă în fine câte 2000 galbeni la patru veri ai săi, copiii Princesei Efrosina Papadopol Calimach, mătușa sa, acești 8000 galbeni i pune în sarcina legatarului Pulcheria;

Rodrigue d'Acuna Bedmar, încetează din viață la 1863, fiind încă minor cu care ocaziune averea să trece ca succesiune la părințele său marchisul de Bedmar, după care marchisul se căsătorește cu o d-nă numită Montoufar și murind la anul 1883, fără copii, lasă prin testament averea sa din Moldova soției sale D-na Montoufar; încetând și aceasta din viață la 1891, lasă prin testament usufructul celor trei moșii unei D-ne Matilda Lemotheux, iar nuda proprietate copiilor minori a D-nei Lemotheux;

Având în vedere că apelanții susțin că: după Codul Calimach, legea în vigoare la 1842 când s'a contractat căsătoria între ortodoxa Luțica Pallade și catolicul marchiz de Bedmar, o atare căsătorie nu era permisă după legile de atunci, ca atare, căsătoria era nulă de drept adică neexistentă, că copiii născuți din atare căsătorie nu aveau drept de moștenire la averea părinților lor, ci numai dreptul de alimentațiune; că dacă căsătoria Luțichi Pallade a fost considerată ca neexistentă, la 1860, când a încetat din viață, ea nu a putut transmite prin testament averea sa fiului său Rodrigue de oare-ce era incapabil de a o primi, că dacă el nu a putut deveni proprietar pe această avere, nici cei ce o dețin de la densusul nu sunt în drept de a o stăpâni;

În atare caz averea Luțichi Pallade s'ar cuveni fiicei sale din prima căsătorie Pulcheria Wittgenstein-Berleburg, dar fiind că aceasta a renunțat la succesiunea mamei sale, averea se cuvine apelanților succesorii Efrosinei Papadopol Calimach, mătușa defunctei Luțica Pallade, care era cea mai de aproape rudă a sa colaterală, în 1860, când s'a deschis succesiunea;

Având în vedere că după art. 91 Cod. Cal., nu era permisă căsătoria între ortodoxi și cei de altă dogmă, că această împedire la căsătorie împreună cu împedările cuprinse în art. 80, 82, 90 până la 101, după art. 109 din oficiu, trebuia să fie cercetate de Dicasterie, iar după 110, pentru cele alte impedimente la căsătorie, Dicasteria nu era în drept a le cerceta din oficiu, ci trebuia să aștepte cererea din partea celor

vătămași. Din cele expuse rezultă că impedimentele la căsătorie coprinse în art. 80, 82, 90 până la 101 sunt de ordine publică, de oare-ce autoritatea în drept era datoare din oficiu a cerceta căsătoriile lovite de o atare proibițiune ;

După ce am ajuns la conclusia că proibițiunea la căsătorie între ortodoxi și catolici era de ordine publică, să cercetăm dacă o atare căsătorie contractată în contra legii, era nulă de drept sau numai anulabilă ;

Criteriul după care se distinge un act nul de drept sau neesistent de un act nul relativ sau numai anulabil, e, că îndată ce judecata constată că un act e nul de drept, trebuie cu necesitate să-l declare nul și neesistent, pe când dacă actul e numai relativ nul, judecata are dreptul de apreciere, de a-l declara nul sau ba după împrejurări ;

Căsătoria Luțichi Pallade cu Marchisul de Bedmar fiind contractată între un ortodox și un catolic, conținea o proibițiune de ordine publică care trebuia să fi cercetată după art. 109 Cod. Cal. din oficiu de Duhovniceasca Dicasterie, iar după art. 114 Cod. Cal., Dicasteria, după ce cerceta, trebuia să supună cazul arhierului, care hotăra după Canoanele Bisericești, de unde urmează că autoritatea în drept a se pronunța asupra validității căsătoriei, era Arhierul și legea în virtutea căreia trebuia să pronunțe hotărîrea era dreptul canonic, iar nu Cod. Calimach ;

Având în vedere că din Canonul 72 al Sinodului Eumenic în al. VI rezultă că nu se iartă căsătoria între un ortodox și un eretic, că atare căsătorie se consideră ca nelegiuită, dar dacă se întâmplă să se contracteze o astfel de căsătorie, să nu se despartă, «că se sfințește femeia necredincosă prin bărbatul credincios» ;

Așa dar după Canoane, Arhierul avea dreptul de apreciere să declare dacă nu în toate cazurile, dar în majoritatea casurilor, că căsătoria contractată între o ortodoxă și un eretic este valabilă, prin urmare această împedire la căsătorie este o nulitate relativă, iar nu absolută ;

Având în vedere că caracterul de nulitate relativă a acestui impediment reese cu multă evidență din următoarea ipoteză : se presupunem că suntem sub imperiul Codului Calimach și a dreptului Canonic, că Dicasteria cercetează din oficiu căsătoria Luțichi Pallade cu Marchizul de Bedmar, se supune afacerea Arhierului, care în virtutea canoanelor apreciând împrejurările, declară că căsătoria este valabilă ; după moartea Luțichi de Bedmar, apelanții de astăzi intentă acțiunea de petițiune de ereditate înaintea Tribunalului civil, susținând că căsătoria cu Marchisul de Bedmar e nelegiuită și neexistentă, și că fiul ei Rodrig e incapabil după Codul Calimach de a primi moștenire, prin urmare li se cuvine lor ca rude mai apropiate. Se naște întrebarea : dacă am presupune că Rodrig se prezintă în instanță cu hotărîrea Arhierului, care declară căsătoria mamei sale valabilă, Tribunalul civil ar putea să hotărască, că căsătoria a fost nulă de drept și ne-

sistentă ? Se poate afirma cu siguranță că Tribunalul nu ar putea da o asemenea hotărîre, care ar contrazice în totul hotărîrea dată de autoritatea eclesiastică, singura competentă sub regimul Cod. Calimach de a declara contractarea căsătoriilor, de a hotărî validitatea sau nulitatea lor precum și desfacerea lor, căci altfel ar trebui să presupunem că legiuitorul a creat o stare de desordine și anarhie, ceea-ce este inadmisibil ;

Având în vedere că chiar de am admite susținerile apelanților că după art. 115 Codul Calimach, nu era nevoie să se adreseze cine-va la autoritatea eclesiastică pentru a pronunța nulitatea unei căsătorii nelegiuite, ei putea cel interesat să se adreseze de-a dreptul la Tribunalele civile, cari constatând căsătoria neexistentă ar fi declarat incapabil pe Rodrig de-a primi succesiunea mamei sale și ar fi atribuit succesiunea celor în drept de a o primi, și în această ipotesă, Tribunalul pentru a se pronunța asupra validității căsătoriei trebuia să se bazeze pe Canoanele bisericesti, de oare-ce Codul Calimach declară categoric că în această materie hotărîrea se dă după canoane, iar nu după legea civilă, și de oare-ce după canoane această împedire nu făcea căsătoria neesistentă, ci din contră se considera ca valabilă, prin consecință, Rodrig de Bedmar era capabil de a primi succesiunea, iar acțiunea intentată de rudele mai îndepărtate trebuie a se respinge ca neavând calitate ;

Având în vedere că de și principiile de ordine publică s'au schimbat cu introducerea legilor noi și căsătoria între un ortodox și un catolic, care sub regimul Codului Calimach era considerată ca nelegală și contra regulilor de ordine publică, pe când astăzi un atare act este cu totul în conformitate cu regulile de ordine publică, și în consecință legal, dar fiind că atât căsătoria cât și deschiderea succesiunii Marchisei de Bedmar s'a întâmplat sub regimul Codului Calimach și a dreptului Canonic și cu toate că procesul de petițiune de ereditate s'a intentat de apelanți sub legislațiunea nouă, cu toate acestea de oare-ce căsătoria în chestiune a produs toate efectele sale sub legislațiunea veche, se înțelege că pentru hotărîrea acestui proces, nu se pot aplica de cât legile cari erau în vigoare în acel timp, astfel că pentru a vedea dacă cererea de ereditate intentată de apelanți este fondată, trebuie mai întâi a se tranșa chestiunea dacă căsătoria Marchisei de Bedmar era valabilă și de oare-ce această chestiune se judeca în trecut după regulile dreptului Canonic, și astăzi nu se pot aplica de cât tot acele reguli, că de oare-ce după acele reguli o atare căsătorie, de și nelegiuită, era considerată ca valabilă, și de oare-ce ca consecință, Rodrig de Bedmar era capabil de a moșteni pe mama sa, de la sine se înțelege că apelurile trebuie a se respinge ca nefondate ;

Având în vedere că dacă s'ar admite că căsătoria Luțichi Pallade cu Marchisul de Bedmar a fost lovită de nulitate absolută și prin urmare considerată ca neexistentă și fiul său Rodrig incapabil de a primi succe-

siunea, să vedem dacă această succesiune s'ar cuveni apelanților și nu d-nei Pulcheria Wittgenstein, fiica Luțichi Pallade din înetia căsătorie care nu e lovită de nici o incapacitate a primi succesiunea mamei sale ;

Având în vedere că defuncta, Luțica Pallade a instituit prin testament, legatar universal al averii sale pe fiul său Rodrig, iar fiicei sale Pulcheria Wittgenstein i lăsat ca legat particular moșia Valea Seacă din județul Bacău și juvaerurile ; că nu târziu după încetarea din viață a Luțichi Pallade, a intervenit o convențiune sub semnătură privată cu data de 25 Aprilie 1860 în care Marchizul de Bedmar lucrând atât în numele său cât și a fiului său minor Rodrig și între Principele Emil de Wittgenstein în numele său personal și ca procurator al consoartei sale Pulcheria, prin care părțile se obligă a executa testamentul Luțichi Pallade, mulțumindu-se fie-care cu porțiunea ce i-a lăsat testatoarea și Prințul Wittgenstein, ca mandatar al consoartei sale, declară că renunță în mod expres la succesiunea Marchisei de Bedmar, mulțumindu-se cu legatul ce i s'a făcut, obligându-se de a reinoui această renunțare înaintea d-lui Tandean de Marsac, notar la Paris, iar la 27 Aprilie 1860, atât Prințul de Wittgenstein cât și consoarta sa se prezintă în persoană la Notarul Tandean de Marsac și declară că reînnoesc renunțarea pură și simplă ce au făcut la succesiunea Marchisei de Bedmar, mulțumindu-se cu legatul ce a lăsat testatoarea, despre care Notarul a dresat actul autentic respectiv ;

Având în vedere că de și intimații susțin că acest act nu ar fi o renunțare, dar o acceptare de succesiune, și că chiar de ar fi considerat ca un act de renunțare, el nu e valabil de oare-ce e făcut la Notar iar nu la Grefa Tribunalului, după cum cere legea franceză, adică a locului unde s'a redactat actul ;

Având în vedere că un act, de și botezat, act de renunțare, poate fi considerat ca o acceptare, dar pentru aceasta se cere ca prelinșul renunțante să fi făcut un act de dispozițiune ca proprietar, precum ar fi când un erede renunță la partea sa succesorală în profitul numai a unuia dintre eredi, în acest caz a făcut o donațiune eredelui în favoarea căruia a renunțat, sau când renunță la partea sa ereditară în schimbul unei sumi de bani, în acest caz a făcut iarăși un act de proprietar, adică a făcut o vindere, dar când renunță ca în specie în favoarea singurului erede ce era chemat la succesiune afară de renunțante, aceasta constituie după lege, adevărata renunțare ;

Având în vedere că după legislațiunea noastră un act se poate face în țară străină sau după legislațiunea țerei unde se face actul, sau după legislațiunea țerei pentru care actul e format, adică unde are să și producă efectul, că de oare-ce după art. 1034 C. Cal., renunțarea la moștenire se poate face în scris, verbal cât și prin fapte, această renunțare este valabilă și în ce privește forma în care s'a făcut, așa dar dacă Rodrig d'Acuna ar fi incapabil de a moșteni pe muma sa, succesiunea ar fi deschisă în favoarea apelanților, de oare-ce Pulcheria Wittgenstein a renunțat la succesiunea mamei sale ;

Având în vedere că intimații susțin că de oare-ce Efosina Papadopolo Calimach cu drepturile căruia apelanții reclamă succesiunea Luțichi Pallade, a încetat din viață fără să facă adițiunea eredității în timpul de 100 zile prevăzut de art. 1035 Cod. Cal., ei nu au dreptul de a cere această succesiune, după dispozițiunile art. 1054 Cod. Calimach ;

Având în vedere că după art. 1023 Cod. Cal., dacă acela în favoarea căruia era deschisă o moștenire, ar fi încetat din viață fără a ști despre aceasta, atunci el transmitea dreptul de succesiune moștenitorilor săi fără ca legea se supue dreptul de ereditate la altă restricție de cât aceea a prescripțiunii, prin urmare dreptul de ereditate nu se stingea după Cod. Cal. de cât prin prescripție ;

Având în vedere că art. 1054 Cod. Cal. se raportă la cazul când creditorii sau legatarii ar reclama plata datoriiilor sau a legatelor, eredele poate să ceară și să obțină de la judecătoria un termen de 100 zile conform art. 1035 Cod. Cal. pentru a delibera și a se pronunța dacă primește sau renunță la moștenire, în care timp acțiunile creditorilor și a legatarilor se suspendă până la împlinirea acestui termen, iar dacă heredele moare după împlinirea acestui termen, legea zice că eredi săi perd dreptul, nu la moștenire, ci de a obține dreptul, pentru a delibera, căci dacă acest articol ar avea sensul pretins de intimați, atunci ori-ce erede ce nu ar fi făcut adițiune de ereditate în timp de 100 zile de la moartea defunctului, ar perde dreptul de succesiune, cu modul acesta pe de o parte s'ar introduce o prescripțiune de 100 zile care ar face ilusorie și neaplicabilă prescripțiunea succesiunilor prevăzute de lege, iar pe de alta ar trebui să se declare vacante toate succesiunile cari nu ar fi fost reclamate în termen de 100 de zile de la încetarea din viață a cui-va, ceea-ce ar fi absurd ; așa dar trebuie a se respinge și acest mijloc invocat de intimați, ca nefondat ;

Având în vedere argumentațiunea subsidiară a apelanților, basată pe art. 45 Codul Calimach și art. 7 din Constituțiune, care consistă în aceea că : Rodrig fiind catolic și străin, nu putea dobândi avere imobiliară în România și nici intimații Lemotheux nu au putut dobândi averea în cestiune, în virtutea art. 7 din Constituțiune, în consecință această averea li se cuvine lor ;

Având în vedere că această cauză a acțiunii de revindicare nu a fost invocată la prima instanță, iar în instanța de apel s'a aruncat câte va cuvinte evasive în ce privește art. 7 din Constituție, fără a se face nici o alusie măcar la art. 45 din Codul Calimach, mărginindu-se apelanții a trece această argumentațiune numai în concludsiile scrise, Curtea nu poate lua în considerațiune această cerere de oare-ce nu a fost discutată ;

Pentru aceste considerante, cari s'au redactat de d-l Consilier M. Grigoriu, în majoritate, respinge apelul, etc.

Semnați : D. C. Rosetti, M. Grigoriu, I. I. Vrânceanu.

OPINIUNE

Având în vedere apelul interjectat de D. Aristide Papadopolo Calimach și Neculae P. Panu în contra sentin-

ței Tribunalului județului Suceava No. 128 din 15 Octombrie 1894 prin care s'a respins acțiune intentată de d-lor în contra d-lor Matilda Lemotheux și Teodor Lemotheux ca soți și tutor legal al fiilor săi minori Emanoil și Luisa pentru revendicarea imobilelor numite Baia, Tâmpesți și Horodniceni, situate în județul Suceava precum și apelurile interjectate în urmă în contra aceleiași sentințe de către d-nii Constantin Papadopol Calimach și Efrosina Roșculeț, deveniți proprietari drepturilor părintelui lor Aristide Papadopol Calimach în succesiunea defunctei Luțica de Bedmar născută Pallade;

Având în vedere că reclamațiunea introductivă de instanță este o petițiune de ereditate intentată de d-nii Aristide Papadopol Calimach și Neculae Panu, în calitate de rude în grad succesibil a defunctei Luțica de Bedmar născută Pallade, în contra deținătorilor actuali ai averei de succesiune, rămase pe urma aceștia, consistând în trei imobile Baia, Tâmpesți și Horodniceni, situate în județul Suceava, d-na Matilda Lemotheux usufructuara acelei averi și d-l Teodor Lemotheux tutorele și administratorul legal al averei fiilor săi minori Emanoil și Luisa, proprietarii menționatele moșii; că Tribunalul de Suceava a respins această reclamațiune pentru motivul că reclamantii n'au dovedit că sunt rudele cele mai apropiate ale defunctei Luțica de Bedmar, și că conform art. 659 Codul civil și 914 Codul Calimach, fiind îndepărtați de la succesiunea aceștia prin existența la moartea ei a unei rude mai apropiate și anume a Pulcheriei de Wittgenstein, n'au dreptul de a ataca în nulitate testamentul Luțichi de Bedmar;

Având în vedere că din expunerile părților precum și din actele prezentate în instanță, rezultă următoarele: Luțica fiica lui Constantin Pallade și a Principesei Ralu, născută Calimach, de naționalitate română și de religie ortodoxă grecească, căsătorindu-se cu Neculae Cantacuzin Pășcanu, rămâne văduvă și cu o singură fiică legiuită din această căsătorie, numită Pulcheria, apoi căsătorindu-se pentru a doua oară la 11 Noembrie 1842 cu Marchisul pe Bedmar de naționalitate spaniolă și de religie catolică, are un singur fiu din această căsătorie numit Rodrigue, născut la 1843. Ea moare la 1860 Februarie în 24 și prin testamentul său institue pe acesta legatar și moștenitor universal al întregii sale averi, în care intrau imobilele ce se revendică prin procesul de față, iar Pulcheriei îi lasă un legat particular și anume moșia Valea-Seacă cu sarcina de a plăti copiilor Efrosinei Calimach mătușa sa, și sora Principesei Ralu, opt mii galbeni. La 27 Aprilie 1860 Pulcheria Wittgenstein prin o declarațiune formală, autentificată la Paris de notarul de Marsac, renunță la succesiunea mamei sale pentru a se ținea de legatul particular. La 23 Iunie 1860 Marchisul de Bedmar cere și obține de la justiție în calitate de tutor al minorului său fiu Rodrigue, posesiunea moșiiilor Baia, Tâmpesți și Horodniceni;

La 1863 Rodrigue încetează din viață lăsând ca singur moștenitor pe părintele său, care murind și el la 1883, lasă prin testament menționatele moșii d-nei Mon-

toufar. Aceasta este pusă în 1884 în posesiunea averei și murind la 1891 lasă prin testament usufructul celor trei imobile d-nei Matilda Lemotheux, iar nuda proprietate copiilor minori ai d-nei Lemotheux. Cerând în același an familia Lemotheux de la justiție punerea în posesiune, atât Tribunalul de Suceava cât și Curtea de Iași, resping această cerere pe basi art. 7 din Constituțiune;

Având în vedere că apelanții 'și întemeiază apelul și reclamațiunea pe motivele următoare: Că dênșii, în calitate de descendenți și eređi ai defunctei lor mame princesa Efrosina Papadopol Calimach, au dreptul de a succede defunctei Luțica de Bedmar, nepoată de soră a aceștia, ca colaterala cea mai apropiată, întru cât descendenții Luțichi de Bedmar n'au putut moșteni, fiul ei Rodrigue, pentru că născut din o căsătorie proibită de paragraful 91 Codul Calimach, era oprit de a moșteni după art. 948 și 786 Codul Calimach și ab intestat și ca legatar testamentar; iar fiica ei Pulcheria Wittgenstein pentru că a renunțat la succesiunea mamei sale;

Considerând că, în ce privește înrudirea reclamanților cu defuncta Luțica de Bedmar părâții nu o tăgăduesc;

Considerând că, în ce privește dreptul de succesiune al lui Rodrigue d'Acuna, că după art. 91 Codul Calimach nu este slobod a se face alcătuirea căsătoriei între pravoslavnic și între cei de altă dogmă, că după art. 948 copiii născuți din împreunări neertate și nelegiuite să depărtează de la moștenirea părinților lor ca niște nevrednici de ea; iar după art. 786 «cel nevrednic de moștenire este nevrednic și de legatum», că prin urmare testamentul prin care Rodrigue, fiul catolicului Bedmar și a ortodoxei Luțica Pallade, este instituit legatarul universal al acesteia nu poate avea tărie;

Considerând că proibițiunea prevădută la art. 91 citat este de ordine publică, căci legiuitorul, pe de o parte depărtează de la moștenirea părinților, copiii născuți din o astfel de împreunare neertată și nelegiuită (art. 948), iar pe de altă parte (art. 118 și 1618), pedepsește cu pedepse criminale soții vinovați, ceea-ce dovedește că această proibițiune era inspirată de un simțiment de ordine superioară religioasă și politică, și atingea ordinea publică din acel timp a țerei noastre, că căsătoriile săvârșite în contra acestei proibițiuni trebuie a se considera ca nule și neexistente nu numai pentru motivul decisiv că este de ordine publică, dar și pentru că texte precise și concordante din Codul Calimah prescriu nulitatea unor asemenea căsătorii: într'adevăr pe de o parte legiuitorul în art. 103, 114, impune autorităților bisericesti de a cerceta și desface asemenea căsătorii, iar prin art. 115, 220 însărcinează asemenea judecătorii de a cerceta și desface fie logodna, fie căsătoria contractată în disprețul proibițiunilor legii, ceea-ce denotă destul de clar că a voit ca de către biserica noastră să nu se tolereze căsătoriile nelegiuite, adică nu numai acele oprite de canoane ci și acele proibite de lege, ci din contra să se impede continuarea mai departe a traiului dintre astfel de însoțiți, fie rude de

aproape, fie ortodocși și eterodocși, trai și însoțire considerate atunci ca antireligioase și profănătoare, iar tot de o dată a înțeles a regula pe calea legală, consecințele și efecte violațiunii legii în această privință, declarând în art. 215, 208, 220, 948, că copiii născuți din asemenea însoțiri nelegiuite, n'au driturile de familie, de rudenie, nici de moștenire; că a se admite că autoritățile judecătorești nu puteau față cu prescripțiunile impuse de Codul Calimach prin art. 109, 114, Decasteriei și Arhiepiscopului să desființeze o căsătorie proibită și nelegiuită și că întru cât timp Decasteria nu 'și-a îndeplinit datoria de a cerceta toate căsătoriile neputernice sau le-a găsit legiuite, ele erau silite a recunoaște pe de o parte ca valabile asemenea căsătoriilor, iar pe de altă parte, ca legiuiți copiii născuți din acele căsătorii cu toate drepturile care le sunt ridicate prin art. 215, 208, 220, 948, ar fi a merge și contra spiritului legiuitorului și contra textului legii; într'adevăr, cu o asemenea interpretare, cele mai multe din drepturile civile recunoscute prin lege, ar fi lăsate la discrețiunea autorității Bisericești, iar autoritățile judecătorești s'ar vedea ast-fel obligate, în lipsa unei deciziuni a Dicasteriei și a Arhiepiscopului, a considera ca legiuite toate însoțirile proibite de art. 90, 92 și urm., precum de exemplu o însoțire dintre un frate cu o soră, dintre un creștin și necreștin, un pravoslavnic și un nepravoslavnic și alții din acei prevăduți de art. 92 și următorii, iar ca legiuiți copiii născuți din asemenea însoțiri; dar textul chiar condamnă această interpretare; art. 115 stabilind în favoarea însoțirii legiuite juridica presumpție, însărcinează judecătorii de a cerceta împedările care trebuie a se dovedi cu documente publice sau particulare *prednice* de credință și art. 1618 prescrie că, «dacă se va arăta că însoțirea era dintru început neputernică, să desființeze și tocmelile căsătorești»; deci judecătorii cercetează, apreciază dovezile și desființeze sau nu și căsătoriile și tocmelile căsătorești, dar după interpretarea contrară, art. 115 nici ar avea aplicațiune vre-o dată, căci autoritatea bisericească, având singură competența de a judeca validitatea căsătoriilor acea judecătorească n'ar avea nici o dată ocaziunea de a pune în aplicare prescripțiunile din art. 115, ceea-ce este neadmisibil; mai mult de cât atâta, art. 120, consecințe cu cele precedente și cu cele următoare, prescrie desfacerea logodnei chiar pentru mai multe cauze printre care și deosebirea credinței sau a dogmei (art. 91), ceea-ce nu s'ar fi putut face de cât de autoritatea judecătorească, întru cât nici încă există căsătorie;

Considerând că această interpretare s'a dat și în timpul când era în vigoare Codul Calimach; într'adevăr, ofișul No. 72 din 1850 și circulara Ministerului Justiției din 26 Martie 1851 către Tribunalele, dispun de a nu autoriza sau a cunoaște de către ramul judecătoresc căsătoriile mixte dintre ortodocși și catolici ca fiind săvârșite în potriva canoanelor bisericești și civile și ca unele ce nu sunt îngăduite de așezământul țerei, ceea-ce dovedește că autoritățile judecătorești aveau competența și îndatorirea chiar de a se pronunța fie în mod

principal, fie în mod incidental, asupra validității căsătoriilor și asupra efectelor lor legale;

Considerând că din complexul tuturor testelor din Codul Calimach, citate mai sus, relative la nulitatea căsătoriilor nelegiuite și în special din art. 215 reese fără îndoielă că această nulitate de ordine publică este absolută, constituind o împedicare dirimantă pe care învoiala părților fie expresă, fie tacită, nu o poate ridica nici acoperi, cu atât mai puțin cu cât în specie din actul chiar de căsătorie rezultă că Luțica de Bedmar știa că viitorul ei soț este catolic; că deci căsătoria contractată între Marchisul de Bedmar și Luțica Pallade în contra prohibițiunii art. 91 Codul Calimach, trebuie să fie declarată nulă de justiție ca una ce conform art. 1618 Codul Calimach „a fost de la început neputernică”;

Considerând că după dispozițiunile paragrafelor 208, 215, 220, 227, 948, 786, copiii născuți din căsătoriile proibite de art. 91 nu sunt legiuiți, că de alt-fel nici un text de lege nu subordonează nevrednicia la moștenire la o prealabilă desfacere a căsătoriei și că ast-fel Rodrigue d'Acuna, n'a putut dobândi prin testament succesiunea lăsată lui de Luțica de Bedmar;

Considerând că întîmpinarea făcută de intimați că întru cât Codicele civil actual n'a reprodus prohibițiunea prescrisă în § 91 Codul Calimach, ordinea publică de sub imperiul legii vechi s'a schimbat și sub regimul legii actuale, nu se mai poate, din acest punct de vedere anula căsătoria pentru diferența de religie între soți că succesiunea Luțicii de Bedmar deschizându-se în 1860, când domnea Codul Calimach, a dat încă de atunci naștere drepturilor Eufrosinei Papadopol Calimach devenind patrimoniul ei, că efectele civile ale devoluțiunii acelei succesiuni sub imperiul legii vechi nu se pot regula după legea nouă, căci ar fi a da o putere retroactivă Codicelui civil de la 1865 și cu mijlocul acesta a lua din patrimoniul Eufrosinei Calimach sau a moștenitorilor ei o succesiune moștenită nu în urma promulgării noului Codice Civil ci încă de la 1860, într'un mod nerevocabil, ceea ce este neadmisibil;

Având în vedere că intimații opun două fine de neprimire și anume: 1) că chiar dacă Rodrigue d'Acuna n'ar putea moșteni pe Luțica de Bedmar, totuși succesiunea n'ar reveni reclamantelor ci fiicei acesteia din prima sa căsătorie, Pulcheria măritată cu Prințul de Sayn Wittgenstein; 2) că în tot cazul mama reclamantelor Eufrosina Papadopol Calimach nefăcând în timp util acceptațiunea succesiunii, dînșii astăzi nu pot pretinde succesiunea Luțicii de Bedmar în numele ei;

Considerând asupra primului motiv că prin o declarațiune făcută în formă autentică la Paris în ziua de 22 Aprilie 1860. Prințesa Pulcheria Wittgenstein *renunță pur și simplu* la succesiunea mamei sale Luțica de Bedmar, pentru a se ține numai de legatul particular ce i s'a făcut prin testament, că intimații au atacat acest act, din punctul de vedere al formei ca nefiind făcut conform art. 784 din Codul francez de și format în Franța în privința înțelesului conținutului său, susținând

ca această renunțare fiind făcută în urma unei convențiuni sinalagmatice urmată între Pulcheria Wittgenstein și Marchisul de Bedmar este o adevărată acceptațiune ;

Considerând în ce privește forma în care s'a făcut renunțarea, că nu se poate susține ca ea fiind făcută la Paris a trebuit să fie formată conform art. 784 din Codul frances după adagiul „locus regit actum“, căci mai întâiu acest adagiū nu este imperativ și aceasta reese din facultatea ce o lasă art. 990 frances, 888 român, de a testa fie în forma olografică, chiar dacă n'ar exista acest mod de a testa în țară străină unde se găsește testatoarele, - fie în forma autentică întrebuintată în locul unde se face testamentul, apoi art. 784 francez, 695 român, prescriind că renunțarea trebuie făcută la Grefa Tribunalului unde s'a deschis succesiunea, nu era posibil pentru Pulcheria Wittgenstein, care se afla în Franța, să facă în Franța o asemenea renunțare la o succesiune deschisă în România. Că afară de aceasta, după legea atunci în vigoare, Codul Calimach art. 5, pământul având puterea cea personală, de nu va fi păzit numai forma cea pe din afară ci va fi urmat, după aceea în țară străină obicinuită formă „atunci nu se pot surpa acele fapte ale lui, ci vor avea și aci în patria sa, tăria legiuită“, ceea ce însemnează facultatea pentru un român, de a forma în străinătate acte, fie după forma obicinuită în România, fie după forma țerei unde se află.

Considerând în ce privește conținutul actului, că prin art. 1074 Codul Calimach, «lepădarea de moștenire se face nu numai prin cuvinte ci și prin fapte și alte arătări a voinței; că atât din actul citat mai sus, cât și din convențiunea prezentată în instanță, rezultă într'un mod neîndoelnic că Pulcheria Wittgenstein a arătat voința de a renunța la succesiunea mamei sale Luțica de Bedmar, căci termenele, „de renunțare pură și simplă precum și „pentru a se ține de legăturile ce i-a făcut“ etc., întrebuintate în primul act, precum și acele de renunțare în mod expres la succesiune, de acceptare a legatelor particulare, întrebuintate în convențiunea dintre Principesa Wittgenstein și Marchisul de Bedmar, dovedesc destul de clar intențiunea Pulcheriei de a renunța ; că apoi chiar dacă s'ar interpreta această renunțare în modul cum se explică art. Codului nostru actual 691 ceea ce nu se poate față cu termenii cu totul alții ai art. 1028 Codul Calimach, totuși nu se poate admite că Principesa Wittgenstein a făcut o renunțare cu titlu oneros deci o acceptațiune, căci ar fi trebuit să primească de la fratele ei Rodrigue un preț sau o compensațiune pentru renunțarea făcută de ea, pe când în realitatea acesta nu i-a dat nimica, ambii legatari, unul universa cel-l'alt particular, au menținut situațiunea creată prin testament de mama lor mulțumindu-se Pulcheria Wittgenstein numai cu legatul particular ; mai mult de că atâta, executorul testamentar, carele era și procuratorul lui Rodrigue, cere succesiunea pentru Rodrigue ca unic erede, fiind că sora acestuia a renunțat, deci, și legatarul universal recunoaște renunțarea și executorul testamentar, care pe baza aceasta execută chiar testa-

mentul ; căci prin urmare întru cât din termenii și din spiritul acelor două acte prezentate în instanță, rezultă voința Pulcheriei Wittgenstein de a renunța la moștenirea Luțichi de Bedmar, actul de renunțare valabil ca formă precum s'a arătat mai sus, conține o adevărată renunțare, că deci această fine de neprimire este neintemeiată.

Considerând în ce privește al doilea mijloc de apărare întemeiat pe dispozițiunea din art. 1054 Cod Calimach, și an me că Eufrosina Papadopol Calimach având dritul de a moșteni pe Luțica de Bedmar și murind înainte de a-și arăta scopul său și după termenul hotărât de lege (art. 1035), că adică voește sau nu voește a primi succesiunea acesteia, n'a putut lăsa moștenitorilor săi dritul pe care l'a pierdut pe când numai dacă nu murea până în acel termen putea lăsa dritul cererei ei la moștenitori în puterea adagiului roman «*haereditas non addita non transmittitur*» ;

Considerând că atât din termenii art. 1054 Codul Calimach, cât și din coroborarea lui cu articolele care l precedează precum și cu principiul înscris în art. 1022 reese că termenul de 100 zile mai întâiu, apoi de 9 luni și de un an, indicate în art. 1035 și 1054, sunt ca o favoare acordată erezilor în contra cărora sunt îndreptate diferite cereri relative la moștenire, fie de către coerezii lor, fie de către legatari sau creditori, pentru a-și lua bine seama și pe urmă să arate voința lor la judecătorie de voesc a primi sau a se lepăda de moștenire, dar tot o dată un mijloc de a sili pe acei erezii de a se pronunța în loc de a ține lucrurile în suspensiune în tot timpul ce le este acordat prin art. 1951 Codul Colimach, că a da textului art. 1054 interpretarea ce i-o dau intima ii, ar fi a admite că însuși acela care moare în urma termenului prescris de art. 1035, ar fi pierdut dritul dacă ar fi trăit, ceea ce este neadmisibil față cu dispozițiunea din art. 1951 care prescrie că «dritul de a resturna cu totul arătarea voinței cea mai de pe urmă de a cere moștenirea din testament sau fără testament, se întinde în termen de 40 ani», că prin urmare dacă un succesibil moare după termenele prescrise de art. 1035, lasă moștenitorilor nu dritul de cerere a moștenirii pe care și el l'a pierdut, adică facultatea de a primi sau repudia jus deliberandi, dar dreptul de moștenire în sine, care după art. 1023 Codul Calimach, se transmite moștenitorilor chiar dacă moare cine-va mai înainte de a afla cum că a murit una din rudeniile sale, a cărei moștenire se cuvine lui ;

Considerând că această interpretare ce se întemeiază și pe dreptul roman de sub Justinian, în care eredele care lasă să treacă termenul de 6 luni fără a face additio haereditatis, se consideră față cu legatarii și cu creditorii ca acceptanți pur și simplu să impune cu atât mai mult când se coroborează cu art. 693 Codul Calimach, care prevede că dacă moștenitorul cui-va mai înainte de a lua moștenirea întru a sa stăpânire se va sevârși, atunci dritul moștenirii trece la moștenitorii lui ceea ce dovedește că moștenirea neintrată în stăpânirea succesibilului trece la moștenitorii acestuia și fără

să fi fost făcută primirea *additio haereditatis*, de către succesibil, ceea ce ar fi imposibil, dacă s'ar admite sistemul susținut de intimași că moștenirea e perdută pentru moștenitori dacă succesibilul n'a făcut adăușione de ereditate în termenul prescriș de art. 1035; că în ce privește motivul că Eufrosina Calimach primind valoarea legatului lăsat copiilor săi prin testamentul Luțichi de Bedmar, a înțeles a nu face adăușione și a renunța la moștenirea ei, nu se poate admite, căci mai întâi a primit legatul în calitate de tutrice a minorilor săi copii, apoi a putut foarte bine să ignoreze viciul de care erau atinse drepturile de succesiune ale lui Rodrigue Bedmar și pe baza căruia se cere acum nulitatea testamentului; că st-fel și această fine de neprimire este neintemeiată, și deci Eufrosina Papadopol Calimach dobândind în 1860 vocațiunea, dritul de moștenitor al defunctei Luțica de Bedmar pe care putea să 'l exercite timp de 40 ani de la deschiderea succesiunii, conform art. 1951 Codul Calimach, și murind la 1878, a transmis conform art. 693 1022, 1023, drepturile sale, erezilor săi, printre cari figurează și reclamanții Aristide Papadopol Calimach și N. Panu; că prin urmare reclamațiunea și apelul sunt întemeiate.

Pentru aceste motive, suntem de opiniune a se admite apelul etc.

Semnații : Eug. Donici, D. Porfiriu.

INFORMAȚIUNI

Cu ocasiunea schimbărei guvernului, d-l Eugeniu Stătescu, eminentul bărbat de stat, a luat ministeriul Justiției, pe care l'a condus și ilustrat în mai multe rânduri.

Ca țiar de drept, salutăm cu bucurie venirea în capul departamentului justiției a d-lui Stătescu, acest distins jurisconsult care, în anul 1887, cu o inteligență rară și cu un zel neobosit, a înzestrat țara cu noul cod de comerț înlocuind vechiul cod de comerț edictat în anul 1840 care „nu mai răspundea la trebuințele economice ale țerei și nu se mai afla în raport cu progresele realizate de atunci în toate ramurile activității sociale“, cum bine se exprima însuși d-l Stătescu în raportul ce adresa M. S. Regelui spre a 'i supune Inaltei Sale sancțiuni noul cod.

Suntem siguri că d-l Stătescu, zelos de a dota țara cu legiuri bune, se va ocupa cu revisuirea și a celor-l'alți codici, îmbunătățindu-le și complectând lacunele, căci d-sa singur termină raportul citat mai sus, ast-fel : „Dând Inalta Voastră sancțiune „noului cod de comerț și permițând ast-fel să pro-cedăm la promulgarea lui, Majestatea Voastră nu „numai va înzestra România cu o legislațiune cō-„mercială, care, dupe părerea tutulor oamenilor com-

„petinți, este una din cele mai bune și mai com-
„plete din Europa, dar Veți fi inaugurat ast-fel
„era revisuirei codurilor noastre prescrișă de Con-
„stituțiune, Veți fi făcut un nou pas pe calea pro-
„gresului și a perfecționărei instituțiunilor noastre
„și Veți fi adăogat, Sire, pentru Regnul Vostru, un
„nou titlu la recunoștința țerei“.

Inaugurarea palatului justiției, ce era a se face Duminică 8 Octombrie, orele 11 a. m., și pentru care se și trimisese invitațiunile și se publicase programul, a fost din nou amănată pentru ziua de Duminică 15 Octombrie curent, ora 2 p. m.

Amânarea s'a făcut din cauză că pavagiul din fața palatului, pe cheu, nu este încă terminat.

Data de 15 Octombrie este fixată irevocabil.

Facem cunoscut cititorilor noștri că tribunalele și Curțile de Apel și de Casație, vor funcționa și săptămâna acăsta, până la 15 Octombrie, tot în vechiul local, rămânând ca după inaugurarea palatului justiției, adică cu începere de la 16 Octombrie, să funcționeze în noul local.

CATRE ABONAȚI

D-nii abonați ai ziarului nostru atât din provincie cât și din capitală, rămași în restanță cu plata pe câte 1, 2 și trei ani, sunt cu insistență rugați să bine voiască a nu ne mai amana plățile, și a ne achita sumele datorite către administrație calea Rahovei No. 5, sau în mâinile încasatorilor noștri, Manole Herișescu pentru București și I. Riveanu pentru provincie.

Administrația.

BIBLIOGRAFIE

A apărut :

TRATATUL DE DREPT COMERCIAL

PARTEA III-a VOL. I

DE

C. N. TONEANU

Avocat, Galați

Se află de vânzare pe preț de 2 lei la autor în Galați la librăria «Socec» în Bucuresci, «Șaraga» în Iași și la administrația «Curierului Judiciar». Asemenea partea I și II-a pe preț de 10 lei ambele.

UN TĒNĂR, activ și inteligent caută un loc de secretar la un domn avocat sau într'un birou de advocatură. A se adresa în scris la redacția acestui ziar.